

Съдържание

Новини	2
Магията на седемте. Седмица за обучение на персонала по програма „Еразъм+“ за библиотекари в Марибор, Словения – В. Георгиева, М. Грозева	8
Седмица за образование на библиотекари специалисти – Масариков университет, Бърно, Чехия – М. Симеонова, В. Василева	11
Годишници на членове на БАН (1869–2026) – Ст. Хрусанова	14
Нова книга	21
Книги от от Издателството на БАН „Проф. Марин Дринов“, постъпили във фонда на Централната библиотека на БАН – М. Лишкова	22
Нови постъпления във фонда на Централната библиотека на БАН – М. Лишкова	25

Редакционна колегия: Главен редактор: Стефка Хрусанова (hrusanova.st@cl.bas.bg), доц. д-р Никола Казански (nkazanski@abv.bg), Мария Ефремова (efremova.m@cl.bas.bg), Милкана Лишкова (milkanan@cl.bas.bg), Емилия Волева (evoleva@abv.bg)

Снимки: Емилия Волева (evoleva@abv.bg)

Компютърна обработка на изображения и текст: Мария Ефремова (efremova.m@cl.bas.bg)

Приемат се статии за печат във формат word, с основен текст на шрифт Times New Roman 12, след окончателна авторска корекция. Илюстрациите да се изпращат във формат jpg, отделно от текста.

Адрес за кореспонденция
гр. София 1040
ул. „15-ти ноември“ №1
тел: 979 52 54, 979 53 79
<http://www.cl.bas.bg>
E-mail: hrusanova.st@cl.bas.bg

НОВИНИ

На 4 февруари 2026 г. в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ беше открита изложбата „В памет на едно обаяние. Ласло Наги и България“, посветена на 100-годишнината от рождението на унгарския поет (17.07.1925–30.01.1978). Куратор на изложбата е Дьорд Арато, който два пъти е бил начело на Унгарския културен институт в София. В изложбените пана, които напомнят на отворени книги, са отбелязани факти от живота и творчеството на Ласло Наги, свързани с България.

В приветствието си директорът на Националната библиотека доц. д-р Калина Иванова припомни, че в края на 40-те и началото на 50-те години на XX век Ласло Наги живее и работи в България и не само научава български език, но опознава историята на страната ни и открива в българската народна песен един дълбок, първичен поетичен свят. Той превежда на унгарски език над десет хиляди стиха българска народна поезия и български автори – от Христо Ботев, през Яворов до Никола Вапцаров. Така „унгарецът от Родопите“ превръща българския фолклор в част от унгарската културна памет и го издига до висотата на национално и европейско духовно наследство.

В речта си унгарският посланик у нас Негово Превъзходителство Миклош Борош, който официално откри изложбата, припомни на присъстващите, че Ласло Наги не само е живял в Родопите, а през 1981 г. в Смолян е открита къща-музей „Ласло Наги“. Три години по-късно това провокира и унгарския народ да превърне в музей родната къща на поета в село Фелшьоисказ в Западна Унгария.

Ласло Наги и до днес остава единственият унгарски поет носител на международната Ботевска награда точно преди 50 години (1976). Националната библиотека показва дигиталните копия на вестниците „Работническо дело“

и „Литературен фронт“ от 2 и 3 юни 1976 г., където е публикуван указът за неговото удостояване с Ботевската награда.

Ласло Наги е носител и на наградите „Атила Йозеф“ (1950, 1953, 1955), на ПЕН-клуб България (1959), „Кошут“ (1966), златен венец на Стружките поетични вечери (1968), орден „Кирил и Методий“ (1969), Почетен гражданин на Смолян (1976).

„Унгарецът от Родопите“ и днес ни напомня, че този, който носи словото, е призван да пренася любовта, паметта и ценностите през времето и пространството.

Изложбата е проект на Институт Лист в София с подкрепата на Посолството на Унгария, подготвена е по случай 100-годишнината от рождението на поета и е осъществена със съдействието на: Борбала Река Наги, внучка на поета, Етнографски музей – Будапеща, Литературен музей „Петьофи“ – Будапеща, Национален исторически музей – Будапеща, Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ – София, РИМ „Стою Шишков“ – Смолян.

На 6 февруари 2026 г. Централната библиотека на БАН откри изложба по случай 115-годишнината от рождението на АЛЕКСАНДЪР КОЛЕВ БУРМОВ (02.02.1911–03.09.1965), историк, член-кореспондент на БАН (1958).

На 9 февруари 2026 г. Централната библиотека на БАН откри изложба по случай 140-годишнината от рождението на ЛЮБОМИР НИКОЛОВ ЧАКАЛОВ (16.02.1886–11.09.1963), математик, дописен член (1925), действителен член на БАН (1930). Ковчежник на БАН (1939–1947).

На 10 февруари 2026 г. в читалнята на Централната библиотека на БАН беше проведена традиционната годишна среща на библиотеките на постоянните научни звена (ПНЗ) на БАН за 2026 г., в която взеха участие 26 специалисти от системата.

Срещата беше открита от директора д-р Силвия Найденова, която предостави информация за развитието на академичната библиотечна система през миналата 2025 година. След това бяха обсъдени различни въпроси, свързани с дейностите и проблемите на отделните специални библиотеки.

В края на събитието колеги от институцията запознаха присъстващите със своето участие в обучение по програма „Еразъм+“ в университетските библиотеки в Марибор, Словения, и в Бърно, Чехия, а д-р Найденова сподели своите впечатления от Осемдесет и деветия конгрес на ИФЛА, който беше проведен през месец август 2025 г. в Астана, Казахстан.

Можете да видите четирите презентации тук:

„Отчет за работата на ЦБ и СБ към ПНЗ на БАН 2025 година“ – д-р Силвия Найденова
<https://www.facebook.com/clbasbg/posts/pfbid02US2qjJo1pNBBfa7DyKus19vR1K-SaC2vPh8FdKjnj89ubznhD1TKZK6Tj2T-gAcukWI>

„Магията на седемте“ – д-р Веселина Георгиева и Мария Грозева
<https://www.facebook.com/clbasbg/posts/pfbid0SrWrQhE3H3khBFYS6qtb9abZe8pjUIW-M8ir3zDiD8jkoNzGREgkqwfE578ja4wrsl>

„MUST Week 2025 по програма „Еразъм+“ – Валентина Георгиева и д-р Мария Симеонова
<https://www.facebook.com/clbasbg/posts/pfbid0pnA9Dnzu3xY57ZxbprzBBfNrH2Bks3w9x-qUS5mDZt7oTEGBKF7K544fTb6wsAH6ZI>

„По-силни заедно: Впечатления от Осемдесет и деветия конгрес на ИФЛА“ – д-р Силвия Найденова
<https://www.facebook.com/clbasbg/posts/pfbid02xmkhktx2YtJjPJ4z1LQM6AKJRf6Kwjg-BEYK2k3dYML4cmWmydTj3XsG2BB1AE8pil>

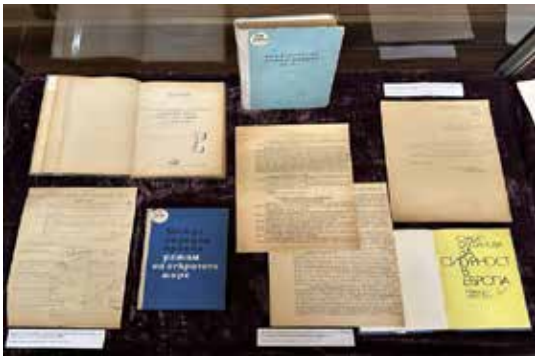

На 20 февруари 2026 г. Университетската библиотека на СУ „Св. Климент Охридски“ и отдел „Университетски архив“ откриха изложбата „Първите жени в Софийския университет“, посветена на 125-годишнината от постъпването на първите студентки в Софийското висше училище.

В изложбата са включени архивни документи, съхранявани в Университетския архив и издания от фонда на Университетската библиотека, представящи първите записани студентки, първите назначени асистентки, първите лекторки, първата жена – чуждестранен лектор, първата жена, защитила докторска дисертация, първите жени хабилитирани преподаватели – доцент и професор, първите жени, заемали ръководни длъжности: заместник-декан, декан и заместник-ректор.

В експозиционните витрини са изложени главни книги, именници, студентска книжка, медицински свидетелства, удостоверения, диплома и други документи от фонда на Университетския архив. Включени са документи и научни публикации на Теодора Райкова-Ковачева, Живка Драгнева, Жана Николова-Гълъбова, Джан-Сун-Фън-Канети, Мерсия Макдермот, д-р Вера Златарева, доц. Елисавета Карамихайлова, проф. Цветана Романска, проф. Рада Балева, проф. Слава Стефанова, доц. Михайлина Михайлова, проф. Милена Цанева, акад. Райна Георгиева и други преподавателки, които проправят пътя за утвърждаване и равнопоставяне на жените в рамките на академичната общност.

Акцент в изложбата са любопитни документи и книги с дарствени надписи, показани за първи път, някои от тях на повече от век. Съхранената памет за личностите, преодолели характерните за времето ограничения и предразсъдъци в процеса на академичното им развитие, е ценен принос към темата за присъствието на жените в историята на Софийския университет, която предстои да бъде доразказана. (Снимки Университетска библиотека)

МАГИЯТА НА СЕДЕМТЕ.
СЕДМИЦА ЗА ОБУЧЕНИЕ НА ПЕРСОНАЛА ПО ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“
ЗА БИБЛИОТЕКАРИ В МАРИБОР, СЛОВЕНИЯ
Д-р Веселина Георгиева, e-mail: veselina@cl.bas.bg
Мария Грозева, e-mail: marico@abv.bg

Седмата седмица за обучение на персонала по програма „Еразъм+“ за библиотекарите с тема „Магията на седемте“ от 26 до 30 май 2025 г. предложи програма с образователни презентации, културни изследвания и възможности за сътрудничество.

В периода от 5 до 9 май 2025 г. беше проведена онлайн сесия, в рамките на която всички участници имаха възможност да представят себе си и дейността на своите библиотеки. Събитието допринесе за взаимното опознаване и обмена на професионален опит между участниците.

Презентациите на колегите от университета в Марибор предоставиха задълбочен поглед върху предизвикателствата, пред които се изправят съвременните библиотеки – тематика, позната и споделяна от всички участници. В хода на сесията се развиха дискусии, свързани със сходствата и различията в прилаганите подходи от страна на участващите институции.

Територията на днешна Словения съществува от най-дълбока древност. По нейните земи са живели келти, римляни, франки, хабсбурги, австро-унгарци. Словения е била

част и от бивша Югославия. През февруари 1999 г. влиза в сила споразумение за асоцииране с Европейския съюз и от 1 май 2004 г. Словения става пълноправна негова страна-членка, а от 29 март 2004 г. е член на НАТО.

Марибор е вторият по големина град в страната, разположен на река Драва. Историческият център е белязан от архитектурата на XII век, включително катедралата, и е известен с най-старата лоза в света, която е на 400 години и все още ражда плодове, а от тях се прави вино.

Марибор е известен още и с историята за Никола Тесла, който през 1875 г. е студент в Политехническото училище в Грац. Там той прекарва две години, но на третата не успява да вземе нито един изпит и губи студентските си права. Това го кара да замине за Марибор. Започва работа като технически чертожник в една леярска фабрика и прекарва много време в игра на карти и билиард. Една сутрин е арестуван в дома си, установява се, че няма документ за пребиваване в страната и достатъчно пари, за да се издържа, и го екстрадират в Госпич. Всичко това става достойно благодарение на архивите на полицейските разпити.

През 2012 г. Марибор е културна столица на Европа.

Библиотеката на Марибор е създадена през 1903 г., когато деветнадесет интелектуалци основават Историческо дружество за словенска Щирия. По този начин е основана и Библиотеката. През 1918 г. става депозитна библиотека, а през 1921 г. тогавашният кмет на града определя сградата на казиното да се превърне в сграда на библиотеката.

Темите, които разисквахме с колегите, бяха в широк диапазон: словенската библиотечна система, обучение по информационна грамотност, връзки с обществеността, потребителски услуги. Домакините от Марибор споделиха своя практически опит от работата с множество дигитални услуги, включително UMNIK, BrowZine, LipGuides.

UMNIK предлага търсене в електронните ресурси, онлайн каталог, бази данни, електронни списания, дигитални колекции.

BrowZine предлага безпроблемно разглеждане и четене на списания и статиите в тях.

LipGuides предлага популяризиране на библиотечни услуги и събития, създаване на съдържание и ресурси, както и анализ на библиотечна статистика.

По време на обиколката на библиотеката, включително на специалните колекции, бяхме запознати с историята на библиотеката и словенската литература. Беше организирано и посещение на библиотеката на Медицинския факултет. Тя предлага на студентите и преподавателите библиотечен и читален фонд с професионална литература в областта на медицината, здравните науки и свързани дисциплини, както и възможност за заемане и ползване на международния библиотечен каталог COBISS за достъп до широк спектър информационни ресурси.

Студентите също разполагат и с интерактивна маса за 3D човешка анатомия, симулации на операции или виртуални модели за раждания/операции; технологии (например виртуални маси като Anatomage Table), които позволяват интерактивно разглеждане на човешкото тяло и виртуални дисекции.

Университетската библиотека в Марибор разполага с читалня с работно време до 24 ч., която се намира на партера, достъпна е за всички посетители на библиотеката и не се изисква членство.

Седмичната програма за културно образование се състоеше от обиколка на града с местен историк. Беше организирана екскурзия до най-стария град на Словения, Птуй. Следобедът там включваше посещение на

градската библиотеката и на регионалния музей.

Птуй е най-старият словенски град, който също е разположен на река Драва. През I век сл. Хр. местността е част от римската провинция Панония, а през 69 г. в Птуй дунавските легиони провъзгласяват Веспасиан за император, като от същата година датира и първото писмено споменаване на града, известен като Poetovium – базов лагер на XIII близначен легион, който по времето на император Траян получава статут на колония под името Colonia Ulpia Traiana Poetovio. След завземането на Птуй от аварски и славянски племена през 570 г. градът последователно става част от Франкската империя, Блатненското княжество на Прибина и Коцел и сферата на влияние на Залцбургското архиепископство, а получаването на градски права през 1376 г. поставя началото на неговия икономически възход.

Градската библиотека или Малкият замък на Птуй е централната културна и информационна институция в най-стария словенски град, носеща името на известния писател Иван Потрч. Разположена в историческия център, тя предлага богата колекция от книги, мултимедия и организира културни събития. Библиотеката е важен център за образование и срещи. Предоставя библиотечни услуги, организира изложби, литературни вечери и работилници. Разполага с разнообразна литература, включително краеведски материали и детски отдели. Библиотеката притежава библиобус, колегите библиотекари всеки месец изнасят различни представления за децата.

Замъкът Птуй е средновековна крепост, издигната на хълм над стария град Птуй, откъдето се открива панорамна гледка към река Драва и околността. Днес той функционира като музей, представящ богати колекции от оръжия, музикални инструменти, мебели и традиционни костюми, които разкриват историята и културното наследство на региона.

Програмата завърши с посещение на IZUM, Института за информационни науки.

Запознах ни със суперкомпютъра HPC Vega и неговите изключителни възможности. Автономната библиотечно-информационна система COBISS, която е разработена там, се използва от библиотеки в седем страни на Балканите, включително в България.

HPC Vega е пето поколение суперкомпютър, базиран на инфраструктурата BullSequana XH2000 и поставен в Института по информационни науки IZUM в Марибор, част от европейската суперкомпютърна инфраструктура EuroHPC и националния проект HPC RIVR, който значително увеличава изчислителната мощ за научни изследвания и иновации в ЕС.

Системата разполага с 960 изчислителни CPU възела с общо около 192 000 ядра и 60 GPU възела с общо 240 Nvidia A100 графични ускорителя, осигуряващи устойчиво изчислително представяне до приблизително 6,9 петафлопа (10^{15} операции в секунда), и се използва за работа в области като изкуствен интелект, обработка на големи данни, персонализирана медицина и симулации.

СЕДМИЦА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА БИБЛИОТЕКАРИ СПЕЦИАЛИСТИ – МАСАРИКОВ УНИВЕРСИТЕТ, БЪРНО, ЧЕХИЯ

Д-р Мария Симеонова, ukio@mail.bg
Валентина Василева, valevasileva.88@gmail.com

Информация за събитието и мястото на провеждане

Чехия е разделена на 14 исторически региона. Бърно е център на Южна Моравия. Той е вторият по големина град след Прага с население от 400 000 жители. От 1 до 5 септември 2025 г. в един от най-големите и престижни европейски университети – „Масарик“, беше проведена седмица за обучение на библиотекари по програма Еразъм+. В нея взеха участие библиотечни специалисти от различни европейски държави: Германия, Унгария, Литва, Хърватия, Турция, Испания, Словения и България. От българска страна представители на Централната библиотека на БАН бяха Валентина Василева и д-р Мария Симеонова. Програмата включваше библиотечни практики и запознаване с библиотеките на университета „Масарик“, съчетани с културни пътувания из град Бърно в свободното време. Всички участници представиха своите библиотеки, обсъдиха актуални теми и сравниха опита си в сферата на библиотечното дело.

Масариковият университет е създаден през 1919 г. и е второто по големина висше учебно заведение в Чехия. Наречен е на името на първия чехословашки президент Томаш Масарик. В системата му са представени 26 университета. В Бърно се намират 6 от тях. Университетът в града се състои от 10 факултета с близо 34 000 студенти и около 7000 служители, от които

54% са жени. Всяко разклонение има своя библиотека. Към тях се числят и два академични института за изследвания, както и 12 специални центъра с музеи. Всички библиотеки в системата са реновирани след 2000 г.

Библиотечната седмица MUST WEEK по програма Еразъм+, която беше проведена в периода 1 – 5 септември 2025 г., се състоя във Факултета по икономика и администрация. Всеки ден участниците имаха възможност да присъстват на лекциите и иновативната форма на обучение уъркшоп, чрез които домакините разкриваха същността на своята библиотечна система и възможностите, които тя предоставя за описване, каталогизиране, заемане, сканиране и четене на книги и списания, намиращи се в каталозите на отделните университетски институти.

Информация за състоянието на библиотечната система в университета „Масарик“:

- Система за координация и технологии: включва „Комитет на библиотеките“, който координира директорите в системата;
- Всяка библиотека има свои правила (включително съществуващите общи такива) и използва единна система за услуги;

- Сътрудничество с Чешката национална библиотека, с която използват общ каталог;

- В университета „Масарик“ работят 108 библиотекари. Местата в учебните зали са 2500;

- В библиотечната система има регистрирани 26 500 ползватели на информация, които имат виртуален достъп до книги;

- Книжният фонд във всички библиотеки в системата възлиза на 1,6 милиона тома;

- За 2023 г. са издадени 21 000 нови книги;

- Електронните списания са над 50 000 (над 600 000 електронни книги);

- В системата са отчетени 433 000 физически заемания и 184 000 електронни заемания;

- Въведена е иновативна услуга за заемане на дигитализирани книги за максимум 3 часа;

- Дисертациите могат да се ползват от читателите само в електронен формат.

В университета „Масарик“ е внедрена мениджърска система със стратегия за данните, наречена Научна стратегия 2023 – 2028 г.

Операционната система за администриране, която се използва в университета, е Алеф. От системата Алеф има препратка към Репозиториум архива, в който се съхраняват сканирани библиотечни документи от 2006 г. до днес. В момента се внедрява нова система, по-усъвършенствана, с по-голям потенциал за бъдещо развитие, наречена VuFind (Alternative Vu). В системата до момента има 1 милион библиографски записа.

Електронни ресурси

В системата на Масариковия университет се използват над 120 електронни бази данни. В това пространството се влиза през специален портал. Във всички електронни ресурси се търси от едно място. Годишно се заплащат по 28 милиона евро за използването им. Пакетите по основните ресурси се покриват на централно ниво, а факултетите заплащат допълнително специфичните бази данни, които използват. От 2023 г. университетът внедрява своя апликация, която директно се свързва с базата данни.

Дигитализация

Дигитализацията е процес, който се извършва с помощта на студенти. Те сканират доброволно библиотечните документи. Достъпът е безплатен. Технологиията Д-спейс е добре разработена при тях, но в момента тече преместване на ново технологично място, наречено Islandora.

Планиране и помощ за изследователите

Библиотечните специалисти извършват допълнителна работа, свързана с т. нар. DMP-Data management – планиране и помощ за изследователите. Те помагат на авторите да публикуват научните си разработки във формат LATEX.doc за финален pdf, който се качва на уебсайта им като работен документ. За тази цел се използва помощта на Open Researcher Contribution ID (ОРКИД) – помощен идентификатор за институции, изследователи, с национален център, създаден през 2023 г. Информацията за него и същностните му

особености са разпространени чрез много добра кампания за изследователите, която им помага да се интегрират в общата система. Помощта на библиотечните специалисти в този процес е от голямо значение. Това означава, че самите библиотекарите могат да бъдат и изследователи, като помагат в процеса по внедряване на данни на други учени или сами публикуват материали. Те създават апликация, която експортира данни от платформи като Web of Science, Scopus и други бази данни и ги обединява в единен формат (БИБ текст). От него авторът избира два листа с референции, а библиотекарят ги свързва чрез тяхната база данни в един БИБ текст. Системата сравнява двата файла и прави един запис, ако файловете са еднакви. Библиотекарят копира линка и го изпраща на изследователя да провери дали наистина данните са негови. Накрая библиотекарят прави финална матрица с цитиранията. Тя подава всичко в различни цветове (например ако има самоцитирания, те са показани в розово и т. н.).

Електронното заемане като услуга също е добре разработено в библиотеката на университета. То се използва само от студенти и хора от системата. В каталог се открива дадена книга и може да се вземе максимално за 3 часа, без да се правят копия.

До днес са сканирани 14 000 книги. Ако 2 г.

не е използвана една книга, тя се премества в мазето (след направен анализ на данните по заеманията).

Нови проекти в библиотеката на университета „Масарик“ Национална служба за корици

Това е чешки проект от 2008 г. Служители специалисти сканират уеб корици с информация за книгите, анотации, цитирания, библиографски коментари, съдържание. През 2024 г. са сканирани 27 000 корици чрез OCR/ОСИАР система (тя заснема кориците в картини и текст). Сканира се корицата – конвертира се в снимка/карта – отваря се сайтът – избира се идентификация (баркод/ISBN), системата редактира един по един зададените показатели (ако има нужда) и накрая ги качва под формата на файл.

Библиотеката е и място за тестване на нови технологии. В нея се внедряват и използват 3Д принтери, машини за създаване на апликации, за правене на значки и др. Библиотеката генерира допълнителни средства чрез продажби на канцеларски материали с логото на университета, картички на стари книги, разделители, чаши, тениски, химикалки и др.

Университетската библиотека затвърждава с времето и социалната си роля като център на културни събития, дейности за деца (бордовите игри са най-популярни), стаи за обучение (индивидуално и работа в групи) и разнообразни иновативни проекти.

ГОДИШНИНИ НА ЧЛЕНОВЕ НА БАН (1869–2026)

Стефка Хрусанова, E-mail: hcrusanova.st@cl.bas.bg

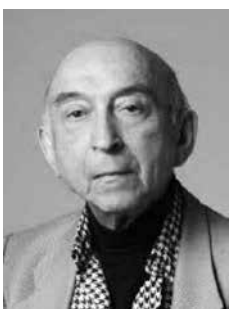
01 февруари

100 г. от смъртта на ТЕОДОСИЙ, МИТРОПОЛИТ СКОПСКИ
(ВАСИЛ ИЛИЕВ ГОЛОГАНОВ)
(07.01.1846–01.02.1926), църковен деец, книжовник и преводач.
Действителен член (1910).

02 февруари

115 г. от рождението на АЛЕКСАНДЪР КОЛЕВ БУРМОВ
(02.02.1911–03.09.1965), историк.
Член-кореспондент (1958).

04 февруари

105 г. от рождението на ЛОТФИ ЗАДЕ
(04.02.1921–06.09.2017), американски инженер – компютърни науки.
Чуждестранен член (2005).

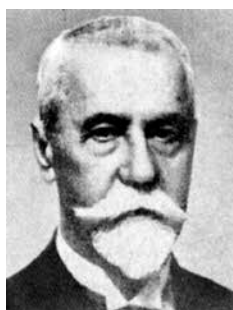
04 февруари

135 г. от рождението на НИКОЛАЙ ИВАНОВИЧ МУСХЕЛИШВИЛИ
(04.02.1891–15.07.1976), грузински математик и механик.
Чуждестранен член (1952).

04 февруари

130 г. от рождението на ГЕОРГИ РАНКОВ ХРИСТОВ
(04.02.1896–08.03.1968), химик-органик.
Член-кореспондент (1947), академик (1961).

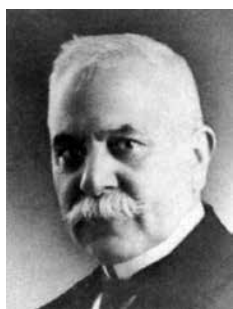
06 февруари
160 г. от рождението на СТЕФАН ВЕТЪОВ ВАТЕВ
(06.02.1866–09.03.1946), педиатър, антрополог, фолклорист и
общественик.
Действителен член (1898). Дарител на БАН.

07 февруари
90 г. от рождението на ЕМАНУИЛ НИКОЛАЕВ КАРАНОВ
(07.02.1936–24.11.2005), биолог.
Член-кореспондент (1995), академик (2003).

07 февруари
95 г. от рождението на ГРИГОР МИНЧЕВ МЕЧКОВ
(07.02.1931–26.12.2004), лекар, гастроентеролог и хематолог.
Член-кореспондент (1995), академик (2004).

08 февруари
75 г. от смъртта на СТЕФАН ПЕТКОВ ПАВЛИКЯНОВ
(05.06.1866–08.02.1951), ботаник, библиограф.
Действителен член (1907). Подпредседател на БАН (1937–1944).

09 февруари
55 г. от смъртта на ЛЮБЕН ИЛИЕВ ВАСИЛЕВ
(22.08.1911–09.02.1971), юрист, общественик.
Член-кореспондент (1948), академик (1958).

10 февруари
5 г. от смъртта на АНДЖЕЙ ДВОРАК
(30.11.1945–10.02.2021), полски химик.
Чуждестранен член (2017).

10 февруари
165 г. от рождението на МАТИЯ МУРКО
(10.02.1861–11.02.1952), словенски езиковед-славист, етнолог.
Чуждестранен член (1926).

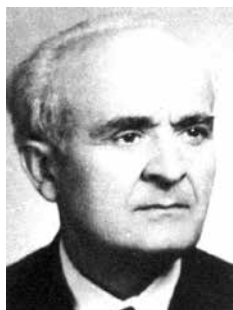
11 февруари
70 г. от рождението на АЛЕКСАНДЪР ГРИГОРОВ КОСТОВ
(11.02.1956), историк.
Член-кореспондент (2018).

12 февруари
45 г. от смъртта на АНДРАШ АЛФЪОЛДИ
(27.08.1895–12.02.1981), унгарски археолог, историк, нумизмат.
Работил в Германия и САЩ.
Чуждестранен член (1943).

14 февруари
110 г. от смъртта на МИХАЛАКИ ГЕОРГИЕВ ЛОЗАНОВ
(11.08.1854–14.02.1916), писател, общественик и дипломат.
Дописен член (1884), редовен член (1884).

14 февруари
115 г. от рождението на АСЕН БОРИСОВ ДАЦЕВ
(14.02.1911–12.02.1994), физик-теоретик.
Член-кореспондент (1952), академик (1961).

15 февруари
180 г. от рождението на РАЙЧО МИХОВ КАРОЛЕВ
(15.02.1846–12.03.1928), учител и книжовник, общественик.
Дописен член (1871), редовен член (1884). Помощник-деловодител
(1888–1889) и и.д. деловодител на БКД (1890).

15 февруари
95 г. от рождението на ЮРИЙ АНДРЕЕВИЧ ОСИПЯН
(15.02.1931–10.09.2008), руски физик.
Чуждестранен член (1989).

16 февруари
125 г. от рождението на АНАТОЛИЙ ФИЛИПОВИЧ МИЛЕР
(16.02.1901–03.10.1973), руски историк.
Чуждестранен член (1969).

16 февруари
140 г. от рождението на ЛЮБОМИР НИКОЛОВ ЧАКАЛОВ
(16.02.1886–11.09.1963), математик.
Дописен член (1925), действителен член (1930). Ковчежник на БАН
(1939–1947).

18 февруари
105 г. от рождението на **МИЛКО БОРИСОВ ИВАНОВ**
(18.02.1921–05.11.1998), физик.
Член-кореспондент (1967), академик (1984).

22 февруари
20 г. от смъртта на **МАКО ПЕТРОВ ДАКОВ**
(05.12.1920–22.02.2006), инженер-лесовъд, обществен и държавен
деец.
Член-кореспондент (1971), академик (1981). Заместник-председател
на БАН (1978–1988).

23 февруари
85 г. от рождението на **ВЕНЦЕСЛАВ ХАРАЛАМБИЕВ АНДРЕЙЧЕВ**
(23.02.1941–12.04.2001), ядрен физик.
Член-кореспондент (1989), академик (1995).

24 февруари
80 г. от рождението на **ДАМЯН НИКОЛОВ ДАМЯНОВ**
(24.02.1946), хирург.
Член-кореспондент (2008), академик (2012).
Заместник-председател на БАН (2013–2016).

24 февруари
45 г. от смъртта на **ГЕОРГИ СТЕФАНОВ НАДЖАКОВ**
(26.12.1896–24.02.1981), физик, общественик.
Редовен член (1945). Подпредседател (от 1957 зам.-председател) на
БАН (1947–1959).

24 февруари
90 г. от рождението на ЧУДОМИР КИРИЛОВ НАЧЕВ
(24.02.1936–23.08.2005), лекар-кардиолог.
Почетен член (2002), академик (2003).

25 февруари
120 г. от рождението на ВЛОДЗИМЕЖ ТШЕБЯТОВСКИ
(25.02.1906–13.11.1982), полски физик и химик.
Чуждестранен член (1974).

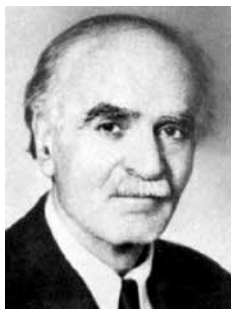
26 февруари
95 г. от рождението на ТОДОР ГЕОРГИЕВ НИКОЛОВ
(26.02.1931–26.03.2021), геолог-палеонтолог.
Член-кореспондент (1984), академик (1997).

27 февруари
70 г. от рождението на ЮЛИАН ПЕТРОВ РЕВАЛСКИ
(27.02.1956), математик.
Член-кореспондент (2008), академик (2015).
Председател на БАН (2016–2024).

28 февруари
120 г. от смъртта на МАРИН СТОЯНОВ ДРИНОВ
(20.10.1838–28.02.1906), историк, филолог, общественик и държавник.
Действителен член-основател на БКД (1869), почетен член (1898).
Председател на БКД (1869–1882, 1884–1898).

28 февруари

55 г. от смъртта на ИВАН ИВАНОВ СНЕГАРОВ

(30.09.1883–28.02.1971), историк на българската църква и култура.

Дописен член (1933), редовен член (1943).

28 февруари

140 г. от рождението на МАКС ФАСМЕР

(28.02.1886–30.11.1962), немски езиковед-славист.

Чуждестранен член (1940).

НОВА КНИГА

Представяме ви новата научна монография „География на България“ в два тома: Том 1. „Физическа география. Геоинформационни технологии“ и Том 2. „Икономическа и социална география. Регионална география“ (2025) – съвременен научен синтез на природногеографските, социално-икономическите и геоecологичните характеристики на България, резултат от съвместната работа на водещи български учени. Подобно съчинение не е издавано и осъвременявано от четвърт век.

Монографията е фундаментален научен труд с национално значение, дело на 164 автори. Двата тома включват осемнадесет раздела, обхващащи всички съвременни измерения на географското знание. „География на България“ определя, аргументира и защитава българското национално пространство и идентичност или, както основоположникът на географската наука в България акад. Анастас Иширков я определя, „Българското землище“.

Настъпилите промени през последните двадесет години в развитието на географската наука и новите международни, регионални и национални геополитически реалности определят обективната нужда от разработването на нов монографичен труд „География на България“. Новите раздели са „Геоложко, геофизично и палеогеографско развитие“, „Черно море и неговият български сектор“, „Ландшафтно разнообразие“, „Екосистемни услуги“, „Природозащитна дейност“, „Геоинформационни технологии“ и „Опасни природни процеси и явления“. Във всички други раздели, наред с класическите знания, са представени новите утвърдени постижения в съответната област. Съществен акцент се поставя върху приложението на геоинформационните технологии, като техните възможности са развити във всички раздели на монографията.

В монографията са включени научни знания от широк кръг области в сферата на науките за Земята и обществото – геофизика, сеизмология, геология, геодезия, океанология, почвознание, екология, зоология, ботаника, демография, икономика.

**КНИГИ ОТ ИЗДАТЕЛСТВОТО НА БАН „ПРОФ. МАРИН ДРИНОВ“,
ПОСТЪПИЛИ ВЪВ ФОНДА НА ЦЕНТРАЛНАТА БИБЛИОТЕКА НА БАН
Милкана Лишкова, E-mail: milkanan@cl.bas.bg**

БЪЛГАРИТЕ в Урал и Сибир : [Сборник] / Състав. Галин Георгиев, Елена Водинчар. – София : Издателство на БАН проф. Марин Дринов, 2025. 219 с. : фиг., табл. ; Бележки под линия ; Библиография след всяка статия.
ISBN 9786192455668
System number [000660599]

Сборникът съдържа доклади от едноименната международна научна конференция в рамките на проекта „Българите в Урал и Сибир през XX и XXI в.: история, култура, идентичност“, финансиран от фонд „Научни изследвания“. В текстовете са представени и разгледани въпроси като столипинската аграрна реформа в периода 1906–1913 г., насилствената колективизация и разкулачването на българските селища в МССР и УССР през 30-те и 40-те години на XX в., депортацията на българи от Кримския полуостров през 1944 г., трудовите миграции по време на социализма и постсоциализма от България от областта Бесарабия и пр.

КУЛТУРНАТА идентичност на банатските българи и българската католическа книжнина : Сборник със студии и статии / Марияна Цибранска-Костова и др.; Ред. Ваня Мичева, Кирил Кирилов ; ред. Калина Мичева-Пейчева. – София : Издателство на БАН проф. Марин Дринов, 2025. 142 с. ; Бележки под линия ; Библиография след всяка статия.
ISBN 9786192455828
System number [000660597]

Сборникът е резултат от изпълнението на едноименния проект, финансиран от фонд „Научни изследвания“. Институтът за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ към БАН е базова организация по изпълнението, а в екипа участват четирима сътрудници на Института: проф. д-р Лучия Антонова-Василева, проф. д.ф.н. Марияна Цибранска-Костова, доц. д-р Калина Мичева-Пейчева и гл. ас. д-р Магдалена Абаджиева, също и д-р Явор Иванов от Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ и докторант Светлана Караджова от Института за литература – БАН. Ръководител на проекта е гл. ас. д-р Магдалена Абаджиева.

РАЗКАЗВАЩИЯТ човек и светът на фолклора : Сборник, посветен на проф. д.ф.н. Албена Георгиева / Състав. : Ангелина Илиева, Анелия Манова, Валентина Ганева-Райчева, Мария Славчева, Мариянка Борисова, Николай Вуков ; Рец. доц. д-р Наталия Рашкова, доц. д-р Станой Станоев. – София : Издателство на БАН проф. Марин Дринов, 2025. 495 с. : с ил., сн., факс. ; Биографични данни за авторите след всяка отделна тема ; Доклади, изнесени на научната конференция „Разказващият човек и светът на фолклора“, посветена на проф. д.ф.н. Албена Георгиева (1954–2024), проведена на 24 и 25 октомври 2024 г. по инициатива на секция „Антропология на словесните традиции“ при Института

за етнология и фолклористика с Етнографски музей – Българска академия на науките ; Бележки под линия ; Библиография след всяка отделна тема.

ISBN 9786192455613

System number [000660601]

Сборникът съдържа разширени текстове на доклади, изнесени на научната конференция „Разказващият човек и светът на фолклора“, посветена на проф. д.ф.н. Албена Георгиева (1954–2024). Конференцията е проведена на 24 и 25 октомври 2024 г. по инициатива на секция „Антропология на словесните традиции“ при Института за етнология и фолклористика с Етнографски музей – Българска академия на науките. Текстовете са организирани около основни тематични полета, в повечето от които е работила Албена Георгиева – фолклорната словесност в миналото и днес, фолклор и религиозност, образи на другостта в традиционната и съвременната култура, отношенията между устни и писмени словесни форми, фолклор и литература, разкази и разказване, градски пространства и мигрантски опит, локални традиции и съвременни културни практики.

155 години Българска академия на науките : 155 художествени произведения от сбирките на Българската академия на науките = 155 Years of the Bulgarian Academy of Sciences : 155 Works of Art from the Collections of the Bulgarian Academy of Sciences / Атанас Ковачев, Милена Георгиева, Йоана Спасова-Дикова... и [др.]; Фотогр. Юлия Станева, Наташа Ноева ; Прев. на англ. ез. Петър Петров ; Ред. Мария Митева. – София : Издателство на БАН проф. Марин Дринов, 2025. 359 с. : с фотографии, цв. ил., портр. ; Ръководител на проекта Васил Николов, координатор Йоана Спасова-Дикова ; Други автори на допълнителен материал : Милена Георгиева, Йоана Спасова-Дикова, Мария Митева, Наташа

Ноева, Димитрина Попова, Елина Анастасова, Ивета Челебиева ; Българската академия на науките на 155 години / Юлиан Ревалски с. 23-24 ; Бележки с. 350-353 ; Именен показалец с. 356-357.

ISBN 9786192455606

System number [000660602]

Двуетичен научен каталог, който представя художествени произведения от сбирките на БАН, БАН – Администрация, Централната библиотека и Научния архив на БАН и отделните институти и музеи на БАН. По повод 155-годишнината от основаването ѝ ръководството възложи на екип от Института за изследване на изкуствата да осъществи изследователски проект, свързан с подбор и каталогизиране на част от художествените сбирки в нейните структури. В текстовете към произведенията освен научната и каталожната информация са отразени важни събития и факти за личностите, свързали живота и дейността си с институцията.

**НОВИ ПОСТЪПЛЕНИЯ ВЪВ ФОНДА
НА ЦЕНТРАЛНАТА БИБЛИОТЕКА НА БАН
Милкана Лишкова, E-mail: milkanan@cl.bas.bg**

АРЧЪР, Стефани. Най-правилната грешка / Стефани Арчър ; Прев. от англ. ез. Мария Димитрова. – София : Ибис, 2025. 368 с.

ISBN 9786191574612

System number [000660518]

БАЛДАЧИ, Дейвид. Ден нула / Дейвид Балдачи ; Прев. от англ. ез. Веселин Лаптев. – [2. изд.]. – София : SBB Media, 2025. 384 с. (Криминални шедеври)

1. изд. 2012 г. на издателство Обсидиан ; Книга 1 на серията John Puller.

ISBN 9789543995790

System number [000660581]

БАЛДАЧИ, Дейвид. Забравените / Дейвид Балдачи ; Прев. от англ. ез. Веселин Лаптев. – [2. изд.]. – София : SBB Media, 2025. 392 с. (Криминални шедеври)

1. изд. 2013 г. на издателство Обсидиан ; Книга 2 на серията John Puller.

ISBN 9789543995882

System number [000660582]

БРАДЛИ, Калиан. Министерство на времето / Калиан Бродли ; Прев. от англ. ез. Мария Димитрова. – София : Ибис, 2025. 344 с. : с ил., портр. ; Бележки под линия.

ISBN 9786191574728

System number [000660556]

ГЕОРГИЕВ, Драгомир. 140 години Народно читалище „Алеко Константинов 1884“ – Провадия (Традиция, история, памет) / Драгомир Георгиев, Милена Драгнева. – Варна : Славена, 2024. 432, [16] с. : с [16] л. ил., факс., фотогр. ; Бележки и биографични данни за авторите с. 430-431 ; Библиография с. 403-429 и под линия.

ISBN 9786191902590

System number [000660720]

ДЕЪР, Теса. Сделка с херцог / Теса Деър ; Прев. от англ. ез. Диана Кутева. – София : Ибис, 2025. 295 с. (Колекция Златни исторически любовни романи).

ISBN 9786191574667

System number [000660530]

ОВЧАРОВ, Николай. От Златоград до Перперикон : Едно пътешествие в миналото / Николай Овчаров. – 2. прераб. и доп. изд. – Варна : Славена, 2025. 48 с. : с цв. ил., фотогр. ; Биографични данни за автора на гърба на корицата на книгата. (Поредица Златоград ; 2)

ISBN 9786191902743

System number [000660660]

РАЙЧЕВСКИ, Стоян. Родопските народни занаяти / Стоян Райчевски. – Варна : Славена, 2025. 60 с. : с ил., цв. ил. ; Биографични данни за автора на гърба на корицата на книгата ; Библиография с. 58-59. (Поредица Златоград ; 16)

ISBN 9786191902811

System number [000660690]

РОБЪРТС, Лорън. Безразсъдна / Лорън Робъртс ; Прев. от англ. ез. Милко Стоименов. – [София] : Робертино, 2025. 464 с. : с ил. ; 1 л. портрет ; За автора с. 463. (Трилогия Безсилна ; Кн. 2.)

ISBN 9786192461317

System number [000660538]

70 години Регионална библиотека „Светослав Минков“ – Перник : Фотоалбум / Увод Росица Ангелова ; Фотоси: архив. – [Перник] : [Регионална библиотека „Светослав Минков“], [2026]. 1 албум (104 с.) : с цв. ил., факс., фотогр. ; Летопис с. 9-10 ; Документи с. 11-12.

System number [000660577]

СТЕФАНОВА, Марина. Корпоративна устойчивост и отговорност : Сборник добри практики / Марина Стефанова. – София : Софийски университет Св. Климент Охридски, 2025. 200 с. : с ил., табл.

ISBN 9786197819069

System number [000660532]

СТЕФАНОВА, Марина. Корпоративна устойчивост и отговорност : Учебна тетрадка / Марина Стефанова. – София : Софийски университет Св. Климент Охридски, 2025. 420 с. : с ил., диагр., сх., табл.

ISBN 9786197819076

System number [000660533]

ХЕЙЗ, Ники. Малка история на психологията / Ники Хейз ; Прев. от англ. ез. Владимир Германов ; Illustrations by Karin Rytter. – София : Дамян Яков, 2025. 384 с. : с ил. ; Биографични данни за авторите на 3-та корица.

ISBN 9789545276996

System number [000660718]